

МОВНИЙ СЛОВНИЧОК МОЇХ ЗЕМЛЯКІВ (Архаїзми, діалектизми і рідковживані слова)

Так, мова – душа народу, душа нації. Щезає мова, щезає нація, народ. Бо він тоді стає безликим населенням. Про роль мови можна говорити багато. До того ж кожен регіон навіть однієї держави мовно трохи відрізняється від іншого. Так само як і люди. Якраз це і створює неповторну мовну райдугу.

Мені, уродженцю Серехович, цього чудового краю, не було особливої потреби заглиблюватись у словниковий океан, щоб виловити місцеві мовні перлини, оскільки я збирав їх у сім'ї батьків, серед своїх земляків. Їм я завдячую за це багатство.

Звичайно, «Словничок» – не абсолютне авторство сереховичан, старовижівчан. Він є частиною неповторної мовної райдуги західнополіських говірок, яку зібрав у своїй чудовій двотомній праці волинський вчений Григорій Аркушин. А «Словничок» додає до неї і деякі свої, регіональні барви.

Мова моїх земляків

Архаїзми, діалектизми, забуті слова, які ще живуть.

А

А, Боже – вираз здивування, непорозуміння, прикrostі.

А киш! – відганяти курей.

А, кот! – відганяти кота.

А що ж – підтвердження думки.

А ну, пішов! – Ану пішов! – на собаку.

Альбо – або.

Б

Бабка – маленьке ковадло з міцної сталі вбите в колоду для клепання коси.

Бакун – пахуча рослина, додаток до тютюну.

Бадиляка – стебло, високий чоловік.

Балхва, балфа – кольорові нитки для вишивки.

Бамбула – неповороткий, незграбний, товстий.

Баняк – чавунний посуд для приготування їжі в печі.

Батожильно – держак батого.

Бебляхи – козячі, заячі, овечі фекалії.

Беседа – гостини з приводу чогось.

Бзік, базіки – раптова зміна поведінки, вибрик.

Бидло – велика рогата худоба; погана некультурна людина.

Бека – погане щось (дит.)

Бігма, бігме – присягання, клятва.

Бембало – надто говіркий чоловік.

Блотнік – жерстяний захист від бруду над колесом у велосипеді.

Бляск – блиск.

Бліндер, бельбас – великий хлопець з дитячим розумом; докір хлопцеві за дитячі вчинки.

Бобляхи – зелені плоди на стеблі картоплі, заячий послід.

Бовтун – зіпсоване, засиджене яйце.

Бовт – жердина з потовщеним порожнистим кінцем, при ударі об воду створює звуки, що нагаює рибу в сіті.

Босак – багор з довгою ручкою.

Бичално – заготовка до пунжала.

Биркульоз – туберкульоз.

Бинамне – все одно, не помічаючи.

Боржній – швидше, швидко.

Бомка – гедзь.

Босяк – бешкетник, іноді одобрення.
Багно – болото на дорозі, в полі, трава багульник.
Багацько – багато.
Бадилинне – бадилля.
Бодня – діжка для сала.
Безмін – кантор, вага.
Больниця – лікарня.
Братиха, братова – братова жінка.
Брацети – брязкати.
Браціх – звертання.
Брухлиці – брусниці.
Бльомкнути, булькнути – звук, коли щось важке падає у воду.
Будьби-то – нібито.
Букша – чавунна вставка на вісь воза.
Буцатись – битись рогами.
Буца – велика грудка.
Буча – свара.
Блуд – розпуста; короткочасна втрата здатності орієнтуватись в лісі.
Бубки – плоди черешні, вишні.
Буйда – слухи, плітки.
Бадати – обслідувати хворого.
Бальки – балки, на яких стеля.
Без жужму – спокійно, без шуму.
Бідарка – віз і дерев'яним коробом.
Блюзка – блузка.
Безсоромниця – розпусна жінка, жіночий статевий орган.

В

Вавка – невелика рана, ушкодження.
Вата – вид великого підсака, де на півколо натягнуто сітку; вата.
Важне – печеня.
Вал – земляна насип, грубі нитки, прядиво.
Вар – засіб для змазування ран садових дерев; компот, узвар.
Варги – губи (зневажливе).
Васервага – прилад для вирівнювання горизонталі при будівництві.
Вбори, вбьори – одіж святкова.
Вдух – ураз, дуже швидко.
Ведмедини – ожини.
Велицьозний – величезний.
Веприк – кабан.
Вервечка – віршовка.
Вертино – веретено для прядіння.
Верцьох, верцьомах – товкач, щоб м'яти картоплю.
Вдягання – одяг.
Взимі – взимку.
Взялося – поява чогось.
Видельце – виделочка.
Вистарчити – вистачити.
Видзигує – підскакує.
Вишки – горище над хлівом, де складають сіно.
Вульшина – вільха.
Виливок – яйце без шкаралупи, яке іноді несе курка (патологія).
Віхоть – ганчірка, пучок трави.
Внести у вуха – донести, нашептати.
Вистіговий – високий, елегантний хлопець, чоловік.

Вишкребок – невеликий хліб, на який обмаль тіста; остання дитина в сім'ї.

Всеньке – все.

Вступити ногою – провідати когось.

Витрішки – порожнє, пустота.

Викобелюватись – чванитись

Викапаний – геть схожий.

Випусток – теля, яке вигнали на пашу перший раз.

Відсєпити – в холодну пору відхилити двері.

Визолити – вимочити білизну в жлукті, пересипану попелом, залиту окропом перед пранням.

Вмелигує – їсть аж надто жадібно.

Вухналь – гвіздок для підковування коней.

Витребеньки – примхи.

Вихарашати – каструвати.

Вишар – болотна трава.

Вищірка – хто січе в очі слова.

Вкрадки – тайкома.

Вогир – жеребець.

Волочити – боронувати поле.

Впекти – вдарити.

Всейно – все одно.

Вроки – насилання хвороби.

Втеребенитись – у щось потрапити.

Втравитись – унадитись.

Вибрики – пустощі.

Воробель, вороблиха – горобець, горобчиха.

Вєрующий – член релігійної секти.

Вужисько – довга, товста вервечка, якою притягують рубель до воза з сіном, соломною і обв'язували довкруж.

Г

Габун, габуняка – здебільшого крива, що потрапила під руку товста палиця, взята для биття когось (габунем як тріснув, огрів, сперезав, шарахнув по спиняці, то враз дав драла).

Гавчєти – гавкати.

Гарлина – великий сніп обмолоченої соломи для снопців.

Гарнець – посуд з клепок чи в'язаної соломи для зерна, борошна, міра ваги.

Гарапа – гарапник, довгий батіг, сплетений з тонких ремінців.

Гайовий – лісник.

Галайда – крикливий, метушливий.

Галдіти – голосно говорити про щось.

Галчинє – галчення.

Гарахуватий – кучерявий.

Гарикати – голосно сварити.

Гарєчий – гарячий.

Гарчєти – гарчати.

Гаття – команда коневі вправо, ксобі – вліво.

Гемблик – рубанок.

Гемблювати – стругати.

Гендєчки – ген он там.

Гидитись – бридитись.

Гнилиця – грушка підгнила.

Гицати – підкидати на колінах чи руках дитину.

Гиркати – грубо говорити, недобре.

Гицель – собаколов, ледар, крадій.

Гладишка – глиняна посуди́на, глечик.

Гарачнота – спека.

Гаювка – садиба лісника.

Грамулька – трішки чогось.

Гладкий, гладуха – гладкі люди.

Глядіти – доглядати.

Глиця – соснові голки, велика металева чи дерев'яна голка для в'язання постолів чи рибальських сітей.

Глушман – напівглухий.

Гниво – до кресала – спеціально оброблена губка чи перетліле лляне полотно на яке падала іскра, що давала вогонь.

Гніт – фітіль у лампі, лампадці.

Гонуча – ганчірка для миття підлоги, виймання з печі чугунів; утеплювати ноги для взуття.

Гонука, гонук – внучка, внук.

Голія – олія.

Гойдашка – гойдалка.

Голопуцьок – пташеня, що вилупилось.

Голосільниця – найнята для голосіння для покійниками жінка.

Гонталь – цв'ях, яким прибивали гонт – дерев'яні дощечки, якими вкривали дах.

Гонучник – той, що збирав макулатуру.

Горщерник – продавець чи виробник горшків.

Гоститись – гостювати.

Горішник – ліщина.

Гралі – вила з тупими кінцями для навантаження картоплі, буряків.

Грабильно – держак для грабель.

Гребінь – півнячий; верх даху; пристрій для прядіння.

Гречисько – поле після гречки.

Грибницько, грибниця, черінь – де густо, багато грибів.

Груба – для обігріву; вагітна.

Грубина – товщина.

Груд – підвищення на рівнині чи болоті.

Грудомаха – велика груда.

Губи – в людини; гриби.

Губошльоп – базіка.

Гук – відгук, луна.

Гукає – позов свині до парування; докір дівчині, яка хоче добре погуляти (глуз).

Гуторка, гуторити – розмова, розмовляти.

Гуща – гущавінь лісна; густа частина борщу.

Гуллє, галуззе – гілля.

Гвалт – крик, щось нагло хоче сказати хтось.

Грішити – робити гріховне, або даремно нарікати.

Гузаха – повзаюча комаха.

Гора – горище.

Горати – орати.

Гуллє – гілля.

Гумовці, гумаші – саморобні галоші, гумові чоботи.

Гуде – натушний довгий кашель.

Гранда – натовп за дефіцитом.

Грипси – таємні записки УПА.

Гузик – гудзик.

Гузь – гуля від удару.

Гулька – невелика гуля.

Глипи – повіки з очима.

Гуторка – розмова.

Д

Давучий – стискає в роті, горлі.

Давлєніє – тиск.

Дати бохуна, стусана – вдарити по спині кулаком.
Дашок – навіс, козирок у літній прибудові; в кашкеті.
Дбаха – дбайливець.
Двайцять – двадцять.
Двигнути – зрушити, вдарити.
Двуйнста – двійнята.
Деркач – стертий віник, яким терли підлогу.
Денчище – дошка, на яку сідали при прядінні з гребеня, кужілки.
Денішнє – обіднє молоко.
Держанок – ручка рогачів.
Дєдина – дядькова жінка.
Джигоритись – гратись з вогнем палицею (це не добре).
Дзигарик – кишеньковий годинник.
Дзік – дикий кабан.
Дзюрава – одежа з дірками.
Дзюрить – ллється вода потоком з даху; мочиться чоловік.
Дзявулить – скавулить щеня; прикра, нахабна розмова меншого зі старшим.
Дентка – велосипедна камера.
Дикта – фанера.
Дике м'ясо – наріст на шкірі; печена капуста.
Дитячі ігри – каленушки, пекар, палянт, ніжик.
Диль – дерев'яний брус для стіни.
Димка – цибуля для садіння задимлена.
Дихавиця – ядуха, астма.
Дихало – сонячне сплетіння.
Дивчєта – дівчата.
Диви-но – дивись.
Діколон – одеколон.
Дід-бородід – про старого (зневаж).
Длубати – колупати, вибирати щось дрібне.
Дмухнути – з силою видихнути, щоб загасити чи роздмухати полум'я; втекти; випити.
Дніс – світає, розвиднюється.
Доїлка – дійниця.
Докащик – донощик, стукач.
Домувати – довго бути дома самій.
Додоми – додому.
Дома – хата, подвір'я, господарство.
Допірички, допіра – тепер.
Доскіплива – допитлива.
Дотіль – до цього часу; до цієї мітки.
Дохтур, дохторка – лікар.
Дохолєри – дуже багато.
Драгли – холодець.
Драпак – пружинний культиватор.
Драпати, дати дьору – швидко тікати.
Драпачка – дошка з гострими металевими гвіздками для чесання волокна льону, конопель.
Дранка – тонка дерев'яна смужка чи розколотий прут, який набивали на стіну, щоб оштукатурити.
Дратва – просмолена міцна нитка для пошиття взуття.
Дриг – блискавична реакція; ще відчуття чоловічої сили.
Дрин – замашна палиця.
Другодні – в інший день.
Дубовище, дубина, дубовисько – місце, де ростуть дуби.
Дубельтувка – мисливська рушниця.
Дудлити – жадібно пити.
Дупа – сідниці, гузинець.

Душогрєйка – безрукавка.
Дятил – дятел.
Друкнути – зрушити з місця щось важке.

Є

Єден – один.

Ж

Жабуринне – жаб'яча ікра, ряска.
Жарувка – лампочка.
Жижавка – невелика, дуже пекуча кропива.
Жвір – крупний пісок.
Жджер – пасовище з болотом.
Жебрати – просити милостиню.
Женіх – жених.
Женчики – жєнці у полі.
Жєль – туга велика.
Жижа – гноївка, розквашений ґрунт.
Живиця – смола з сосни.
Жили – сухожилля, судини; джерело.
Житнисько, житисько – поле після жита.
Жила – дуже скупа людина.
Жлукто – дерев'яна бочка, розширена знизу для замочування білизни із золою перед пранням; хто дуже багато п'є; жлуктити – багато пити.
Жиліско – лопата.
Жовтяк – перезрілий огірок.
Журахлини – журавлина.
Жужелиця – попіл, недогарки.

З

Заартачився – вперся.
Забота – турбота.
Забамберений – п'янючий.
Забросаний – заросений від роси; зашнурований черевик, постолі; забейканий – заляпаний одяг.
Завужвілий – затверділий, ледь податливий для різання – шкіра, дерева.
Завушниці – сережки.
Завгодя – заздальєгідь.
Завидющий – заздрісний.
Загата – утеплення стін хати з лист, сіна, соломи.
Задраза – скалка під шкірою руки.
Задерикуш – задерте пасмо шкіри біля нігтя.
Задояний – худий, заморений.
Заздрений – заздрісний.
Задера, задерикуватий – швидкий на сварку, бійку.
Закалець – глевкий недопечений хліб.
Закладщина – початок будівництва хати і частування.
Закльоцаний – забрьоханий.
Закрутєнь – різкий поворот дороги; вир у річці.
Заміжок – луг.
Заморока – морока, турбота.
Заморений – дуже втомлений.
Замірок – малий, худий хлопець.
Заприндитись – впертись, настирливо просити.
Запоїни – домовляння про весілля і гостини з цього приводу.
Запалки – сірники.

- Запорати, попорати** – почистити ясла, посуд, годівниці, погодувати худобу.
- Запускатись** – час, коли не доїться корова перед отелом.
- Зарання** – дуже рано.
- Заржсвляний** – заіржавлений.
- Засапатись** – задихатись від бігу.
- Засердуватись** – почати сердитись.
- Засльотитись** – занегодитись з дрібним дощем.
- Засторонок** – місце в клуні по обидва боки від току для сіна або снопів.
- Засовка** – засув.
- Затичка** – віхоть сіна, соломи, шмаття, яким затикають діру; корок; чіп; безвольна людина.
- Затетись** – вдаритись; вперто мовчати чи доказувати своє.
- Затірка** – зварене шматками пісне тісто.
- Затентний** – впертюх.
- Заціпити** – вперто мовчати.
- Зашморгом** – вузол, який легко розв'язати, потягнути за один кінець.
- Защипка** – гачок на дверях.
- Заюшитись** – дуже наполягати; сильно вдаритись в роботу; закривавитись на лиці після удару.
- Збанок** – гладущик без вуха.
- Збитки** – нанесена шкода.
- Збліскнути** – вицвісти.
- Збюрка** – збори, гурт.
- Звиватись** – встигати і бути метким.
- Звередувати** – проявити впертість.
- Звірука** – великий звір.
- Звінний, звуйніший** – спритний, спритніший.
- Здитиніти** – стати розумом як дитина.
- Згарки** – підгоріла під час варки в баняку картопля.
- Згонини** – відвійки від зерна.
- Здвиженне** – свято Воздвиження.
- Зграбний** – зручний для користування.
- Здихатись** – позбутись небажаного.
- Здохляк** – мертве або сильно худе.
- Здір, задьор** – внутрішнє свиняче сало.
- Здрикаї, зікраї** – очі (зневаж.).
- Здрочитись** – втеча корів від гедзів і спеки у хлів чи густий ліс.
- Здубитись** – померти (зневаж.).
- Здухи** – у корів впадини задньої частини тулуба.
- Зіпати** – ледь дихати, мов риба на піску.
- Зело** – зілля, трава.
- Зікратий** – витрішкуватий.
- Зимно** – холодно.
- Зламок** – дуже пошкоджена річ.
- Злидня** – бідняк; шкідлива, погана тварина, людина.
- Злупити** – білувати тварину; побити когось; віддати (забрати) багато грошей.
- Змерзлюха** – хто боїться холоду.
- Змишлений** – розумний.
- Знагла** – дуже раптово, різко, неочікувано.
- Знаниво** – знов.
- Знахор** – знахар.
- Знехотя** – випадково, ненароком.
- Знеобачка** – оцінка, вчинок без логічного роздуму.
- Зновка** – знов.
- З того пенду** – згарячу, з розгону.
- Золотуха** – хвороба вух.
- Зопалу** – згарячу.

Зрізок – спрацьована коса.
Зубаї – великі зуби.
Зуб'є – зуби у граблях, бороні.
Зух – сміливий, відчайдушний, скорий.
Зюзя – холодно (дит.).
Зціплені – міцно стулені уста, губи.

І

Імнє – ім'я.
Ісьонка – верхня осіння одежа.

Ї

Їдиначка – одна дитина в сім'ї.
Їден – один.
Їдло – їжа.
Їднаковий – однаковий.
Їж – їжак.
Їндик – індик.

Й

Йобкатись – лаятись.
Йолка – ялинка.
Йменнє – ім'я.

К

Каблук – ручка в кошику, корзині; вигнута до коси дуга, щоб жито рівно лягало в покіс.
Кавал, каваллє – великі шматки.
Каверза – вередливе дитя.
Кадущина – невелика бочечка.
Кадуб – посуд з березової кори для зерна, борошна; колодязьний круг.
Каждий, кажнюсінський – кожен.
Кал – бруд (сорочка вже кална).
Кала – біля чогось.
Камзелька, камізелька – одяг без рукавів.
Кант – ребро дошки, стола, штанів.
Кантовастий – з гострими краями.
Канцерва – консерва.
Канюка – хто канючить щось.
Кандібобером – чванливо.
Капалюш – капелюш; голова соняха.
Капіти – сидіти вперто над чимось.
Каптур – берет, башлик; навіс над піччю, куди йшов дим.
Капшук – торбинка для кресала, тютюну; старовинний «гаманець».
Карк – потилиця.
Кацавейка – безрукавка.
Качалка – кругла палиця на яку намотують білизну і розкачують рублем – «прасування».
Кашливий – той, хто часто кашляє.
Кацавейка – така сяка верхня одежина.
Кварта – кухоль.
Кватира – квартира.
Квач – намотаний на палицю шматок тканини для змазування чогось; пензель; гра.
Кваша – рідка страва із гречаного борошна, яка забродила.
Квашчина – невелика діжечка для капусти.
Квоктуха – курка яка сидить на яйцях.
Квоктання – звук квоктухи; недоречне охання з приводу чогось.

-
- Кепський, кепсько** – поганий, погано.
Керно – мітка для свердління.
Керунок – напрям.
Кецяти – повільно робити.
Кеча – частина ампутованої ноги, руки.
Кисляк – кисле молоко.
Кітна – овечка, сучка, вовчиця, яка буде родити.
Кіка? – скільки?
Кілішок – чарка.
Кійок – кий, палиця.
Кірат – кінний привід для січкари.
Кірзак – кирзовий чобіт.
Кіт – замазка.
Кітувати – замазувати щілини у вікнах.
Китиці – солом'яні снопки, перев'язані біля колосся. Вкривали стріху знизу, вверх і стики.
Клектун – бусько.
Ключка – жердина з ключкою для забору води з колодязя; висока, худа, зла жінка з довгим носом.
Клешня – холоша.
Клємра – товста скоба із загостреними кінцями, якою з'єднували дві деревини по кутках.
Клишоногий – коли йде, тре нога об ногу.
Кліщитись – неможливість роз'єднатись собакам при паруванні.
Клямка – металевий язичок, який під притиском піднімає важілець, що фіксує двері.
Клянчити – просити.
Кнюшок – шлунок свині з м'ясом, запечений у печі.
Коб – якби.
Кобильоха – товста, висока огрядна жінка.
Ковбаня – глибока яма на дорозі чи в болоті.
Ковти – нечесане волосся.
Ковтун – збите у жмут брудне волосся.
Кодло – стадо собак; група поганих людей.
«Козли» – навхрест збиті кілки. Розкаряченими їх ставили на гребінь стріхи, щоб не задирав вітер, на кінцях з'єднувались притужинами.
Козолуп – хто свіжує тварин; людина погана.
Козьол – козел.
Колотуха – тісто зварене у воді.
Колешня – місце для зберігання воза.
Колейка – залізничне полотно; черга людей; черга випасання гуртової худоби.
Колєгувати – дружити.
Коліно – покоління.
Колодиця – ступиця воза.
Колонія – заселена людьми іншої національності частина села.
Колошкати – рукою будити, тривожити.
Колька – біль; прокльон (А коб тебе колька взяла).
Коломазь – мастило для воза.
Коноза, конозити – надокучливий тихий нічний плач дитини.
Коняка – кінь.
Копа – 60 снопів, дві полукіпки.
Копил – дерев'яна прес-форма для пошиття взуття, в'язання постолів.
Копанка – яма для води.
Копачка – сапа на 3 лапи.
Копець – утеплений і присипаний у ямі бург картоплі чи буряків.
Копняк – удар ногою.
Коралі – намисто.
Кулко – група людей, які збирались за якимось інтересом.
Кордупель – малого росту чоловік.
-

Коренкуватий – невеликий на зріст, але м'язистий.
Корець – ємкість на 12,5 кг зерна з клепок чи в'язаної соломи.
Короварник – корівник.
Королиха, королиця – самка кроля.
Король – кріль.
Короста – шкірна хвороба людини; рештки після первинної обробки льону, конопель; погана людина.
Крокви – несучі конструкції над будинком, на них стелилась покрівля.
Куропатинє – пташеня куріпки.
Коса – знаряддя; заплетене волосся; селезінка у тварин.
Костер – складені конусом чи прямокутником колоті дрова.
Костерева – пирій.
Костомаха – кістка.
Коськи, на коськи – взяти дитину на плечі.
Котинє – кошеня.
Котовило – місце де лежали звірі.
Кошолка – корзина з лози.
Кошелі плести – брехати.
Кошоплут – фантазер, базіка.
Кпини, кпитись – насмішки.
Крайка – тканий пояс.
Крам – тканина.
Крамар – продавець.
Кринтак – довге ручне свердло.
Красьоха – красуня.
Крепко, кріпко – сильно.
Кривинда – хто кульгає (зневаж.).
Криж, крижі – поперек.
Крипа – великий човен.
Кроточина, кротовисько – поточена земля кротоми.
Кручок – пляшечка горілки на 125 грам; заціпка на дверях.
Кубаса – ковбаса.
Кубичок – чашка для води.
Кублитись – гніздування птахів; неспокійно спати вночі.
Кудлай – людина з нерозчесаним волоссям; собака волохатий.
Куделя – прядиво на кужілці.
Кукурузнік – легкий літак часів війни.
Кульбака – опертя при ходьбі із скривленим кінцем.
Кумпанія – гурт людей.
Курава – курява.
Куражитись – дражнити, злити когось, насміхатись.
Куропатва – куріпка.
Кусінчик – маленький шматочок.
Кусє – кісся для коси.
Кужка – дерев'яна ємність з водою для бруска, яка кріпилась косареві до пояса.
Кухро, куфро – розмальована скриня на коліщатах, для зберігання одягу, білизни.

Л

Лавка – широка дошка на лапах для сидіння; крамниця.
Ладнувати – добре господарювати.
Лакомий, лакомотво – любить щось дуже; щось дуже бажане.
Лантух – великий мішок.
Лапа – залізний шевський інструмент у формі ступні.
Ласиці, ласиця – візерунки на шибках від морозу; лисиця.
Лата – жердини, що набивались на крокви для кріплення снопів.
Латовиці – гвіздки для лат.

Лахи – стара одежа, постіль.
Лігвисько – де сплять звірі; постіль (зневаж.).
Ленюх – ледар.
Лепетун – базіка.
Лещата – розколота на кінці палиця для утримування вуза; для того щоб на висоті рвати яблука.
Лески – лестоці.
Лестрика – електрика; кишеньковий ліхтар.
Лигнути, лиг – ковтнути, ковток.
Лихий – погана людина; дідько.
Лич – рило свиняче.
Ліворвер – револьвер.
Лігар – дубові лаги для підлоги.
Ліска – ціпок із загнутим кінцем, опертя.
Лійци – віжки.
Літра – мірка рідини, пляшка на 1 літр.
Ля – свято Іллі.
Лозяччя – лозові зарості, лоза.
Ломака – палиця.
Лісапед – велосипед.
Лохачі – лохини (ягоди).
Лубин – люпин.
Лупати, лупаки – кліпати очима, очі (зневаж.).
Лушпехи – лушпиння картоплі.
Лучина – смолянисті тріски для освітлення, розпалу.
Людиська – люди (зневаж.).
Людкове! – Люди! (звертання) – прохання уваги, допомоги.
Люцькі – людські, людська власність (городи, сінокоси).
Люфа – ствол рушниць.
Люшня – деталь воза.
Лягчи – прилягти.
Лямпа – лампа.
Лянка – рослина роду олійних.
Ляск, виляски – лункий звук від удару; відгомін від нього.

М

Магазинер – продавець.
Мадістка – кравчиня.
Мазати – білити; бруднитись; постріл мимо цілі.
Мазило – стрілець-невдаха; мастило для воза, теж саме що «коломазь».
Мазун, мазунчик – пестунчик в сім'ї.
Мазя – плакса.
Мана – миттєве затуманення розуму, втрата орієнтації.
Майбути – мабуть.
Майови – травневий.
Майонток – багатство, в основному нерухомість.
Макітра – велика глиняна миска; голова (зневаж.).
Мантиль – старий піджак.
Малірований – емальований.
Манерка – посуд.
Мамкало – часто каже «мамо».
Манатки – одіж, постіль, посуд.
Мандричка, мандрика – висушений сир.
Маркий – що швидко забруднюється.
Марний – хворобливий.
Марудно – нудно, повільно, загайно.

Марцюються, марцьовий – паруються (коти); березневий, охочий до кохання.
Мастенький – гладенький.
Мастити – змазувати хліб маслом; змазувати вісь; дати хабаря.
Матня, садно – нижньо-задня частина штанів знизу.
Мах – щось велике; мах людини; мах дороги.
Мохнатий – кудлатий, пелехатий.
Махіна – дуже велика річ.
Махляр – шахрай, нечесна людина.
Мацюпенькі – маленькі дуже.
Медведини, ведмедини – ожини.
Між – межа між полями.
Мельдуватись – реєструватись.
Мемляти – невиразно говорити.
Менини – іменини.
Метр – центнер борошна, зерна; міра довжини.
Мення – ім'я.
Мигає – блимає.
Миня – корова, теля («Минь-минь-минь» - кличуть корову).
Мисник – фігурна поличка для посуду.
Мичка – моток ниток.
Мище, мищєтко – невеликий мішечок.
Мішанка – суміш корму для тварин; посів різних кормових культур на одному полі.
Мниго – багато.
Мнєкуш – м'якуш, хліб між шкоринками.
Мнєло – вайло.
Мнякини – відвійки від льону, проса.
Могілки – цвинтар.
Могчи – могили.
Мокляк – горіх із зогнилою серединою; млява чи змочка людина.
Мона – можна.
Мокротеча – дуже мокро надворі, на дорозі, в хаті.
Молокить – червона лоза для плетіння кошиків, корзин.
Молотільник – той, хто молотить ціпом.
Моросить – сіє дуже дрібний дощ.
Мохнатинне – павутиння, пилюка, цвіль.
Моць, можутьє – сила.
Моцюватись – пробувати себе в силі; вмощуватись міцно.
Мудохатись – монятись довго, повільно, незграбно робити.
Мур – піч, грубка, плита.
Мураха – комаха.
Мурчєти – муркотіти.
Мусово – обов'язково.

Н

На-но – бери, візьми.
Навально – раптово, сильно.
Навгірший – найгірший.
Навєс – навіс, оборіг.
Навильот – наскрізь пробити.
Наврочити – зробити поглядом чи думками людині погано.
Навпа – мавка.
Навритливий, наврита – надокучливий, настирливий в розмові.
На всю стежу – навстіж відкрити двері в холодну пору.
Нагла – раптова біда.
Нагуляний – позашлюбний.

На день – випасати худобу від обіду до вечора.

Надितись, унадитись – спокушатись чимось, сподіватись.

Назавтрій – наавтра.

Назавше – назавжди.

Навикш – на висоту.

Навзгрубш – завтовшки.

Назирцем – йти слідом, слідкувати за кимось.

Налюрити – обісцятись.

Наніц – даремне, утратно.

Напасть – біда, нещастя.

Напердіти, набздіти – зіпсувати повітря (Початок уроку: «Маріє Іванівно, а отойо (вказує пальцем) – набздів». Вчителька: «Так, Сергійку, не можна казати. Треба: зіпсував повітря». Середина уроку: «Маріє Іванівно, а отой, що зіпсував повітря, знову набздів»).

Напсша – пішки.

Напорпати – надлубати щось дрібненьке.

На предкі – вечорниці з прядінням.

Напрольот – все відоме.

Напрошки – коротка дорога.

Напудити – налякати добре, щоб тікав.

Нарадити – підготувати померлого до похорону.

Нарочно – навмисне.

Нараяти – дати пораду.

Насінник – великий мішок з сіном, матрац; городня рослина залишена для дозрівання на насіння.

Настренчити – порадити.

Нацичник – бюстгальтер.

Наччий – інакший.

Невідь – невідомо де.

Невольно – не дозволено.

Негодящий – непотріб.

Незгработя – незграбний.

Нездало – незручно.

Нема відомо де – невідомо де.

Ненза – безнадійний стан бідноти.

Ненька – плетена колиска, підвішена до стелі.

Нех – нехай.

Не – ні.

Невіда – невідомо.

Ниский – ніякий.

Незгірш – посередньо.

Нікогусінько – ні живої душі.

Ненаджано – неочікувано.

Непотрібство – непотріб.

Нігди – ніколи.

Ніц – нічого, нуль.

Ночовки, нецьки – ночви.

Нюня – розмазня.

Нуда, нуд – тяжка депресія; ну-да – так-так.

Нужник – туалет.

О

Обдертус – хто ходить у рваному одязі.

Облапошити – обібрати, обманути, пограбувати.

Оболоки – хмари.

Оборіг – дах на 4-х стовпах для зберігання сіна.

Общатися – спілкуватися.

-
- Одіяніє** – одежа.
Ондо – ось там.
Озьдо – оце.
Ото ж бо й діло – в тому-то й суть.
Обрізок, обрізки – частина чогось більшого; м'ясні обрізки; обрізки з тканини.
Обродитись – народити.
Обортка, їжак – намордник з колючками для теляти, щоб не ссало корови.
Обрусок – брусок.
Обрук – клятва, обіцянка.
Обруштинок – залізне кільце на ступиці колеса від воза.
Обшар – просторінь.
Обшарити – обшукати.
Овсєнка – вівсяна каша.
Оглядщина – оглядини господарства молоді, знайомство.
Оглодок – огризок, об'їдок.
Огребини – рештки сіна.
Огулом – оптом, разом.
Одбовчане – вигнуте, випнуте місце.
Одвідини – відвідини породіллі.
Одгора – борозна від якої починається оранка.
Одоробло – людина з нелогічними вчинками.
Оде – тут.
Одказ – відмова.
Окіл – територія охоплена поглядом.
Околот – вимолочена ціпом солома.
Окоренок, окоренкуватий – дерево від кореня до гілок; міцний невисокий чоловік.
Окріяти – одужати.
Од поти до поти – від звідти до сюди (від мітки до мітки).
Одо – тут.
Одруст – молодий пагін від ствола.
Одчіпне – річ, гроші, обіцянки, подарунок, щоб відчепився.
Ожух – держак коцюби, рогачів.
Озьдо – отут.
Одземок – частина дерева від кореня.
Ойчим – вітчим.
Окидуха, опиначка – велика тепла хустка.
Обкувати – почути голос зозулі перший раз.
Околушок – обідок кашкета.
Омачка – сир з сметаною.
Омилка – помилка.
Опал, зопалу – реакція на раптовість.
Опалок – недопалок.
Опецьок – товстий, низький хлопець.
Опона – велосипедна шина.
Опилок – обапол, боковина колоди.
Орач, ратай – той, хто оре.
Обтіпанець – обірванець.
Оселенець – оселедець.
Осениця – гусінь.
Ослобонити – звільнити.
Осмальок – головешка; щось підгоріле.
Ости, ості – знаряддя для ловлі риби: на довгому держаку металева пластина із довгими зазубринами.
Осушок – острівця суші в перезволоженій місцевості.
Осьолок – брусок для остаточної тонкої заточки ріжучого інструменту, в т.ч. бритви.
-

Осьо-осьо – отут, от-от.
Отако – отак, а не інакше.
Отипер – от тепер буде інакше.
Отрипини – рвань одежі; костриця.
Охайкати – навести порядок, прибрати.
Охота – бажання; полювання.
Охотніше – з більшим бажанням.
Очиридь – черга.
Очапався, оклигав – прийшов до тями.
Ощепка – відщипані пагони молодій цибулі.

П

Павутиця – бур'ян.
Пагурок – підвищення на рівнині.
Пастбисько – пасовище.
Палиць – палець.
Памороки – пам'ять, розум, свідомість (забити памороки).
Палюга – велика груба палиця.
Палянт – дитяча гра з м'ячем і палицею.
Палярес – портмоне.
Паль – вбитий у землю загострений кілок.
Пальошка – корж.
Пальчатки – рукавички.
Пампуха – пишна булка; молода дівчина, хлопець з гладким обличчям, тілом.
Панська хвороба – радикуліт.
Папа – хліб (дитяче).
Папірувка – паперівка, яблуня.
Паравоз – локомотив з паровим двигуном.
Парне – витримане в печі при високій температурі чи свіжовидосне молоко.
Паранна – земля під пар.
Паршивий – поганий.
Пательня – посуд металевий для смаження.
Патрет – портрет.
Патинки – легке взуття.
Парня, парно – спека з вологим повітрям.
Парубій – дорослий хлопець інколи з дитячою поведінкою (докір).
Партовина – скатертина.
Пархатий – хворий паршею на обличчі (Жид пархатий).
Паршивець – погана людина.
Паршук – кабан.
Пасастий – у смугах.
Пас – ремінь, пасок.
Пасклин – клин між наперстком і кіссям для кріплення коси.
Пастовень – пасовище.
Патик, рожен – загострена паличка для запікання сала.
Пахвина – пах.
Пацьори – намисто.
Паць-паць – кликати свиней.
Пачка – коробка; гурт осіб об'єднаних якоюсь метою.
Паша – трава для випасу.
Пачоси – лляне волокно.
Пендицит – апендицит.
Пендом – миттю.
Пенькнути – порватись.
Перісте – пістряве.

Перкаль – ситець.

Пипка – сосок; прищ; бородавка.

Пердявка – пищик з стебла молодого жита.

Перебачити – пробачити.

Перебранець – перевдягнутий на святі чоловік, який розвеселяє.

Переговорувати – передражнювати.

Переговорщик – перекладач.

Перегін – сепараторне молоко.

Перегоріти – згаснути (вогонь); перепріле сіно, зерно; перенервуватись, передумати, вгамувати хвилювання.

Передок – передня частина воза, нижня частина живота у жінки (слаба на передок).

Перед досвітком – дуже рано.

Переїди – недоїдки корму від тварин.

Перетижнювати – пережити тиждень.

Перекалатати – пережити важкий час; перемішати щось.

Перепойни, перепій – частина весільного обряду.

Перехідчина – новосілля.

Перепичка – корж пісний спечений в печі.

Перетрубити – погризене мишами зерно, корм, одежа.

Пєвчі – хористи в церкві.

П'єтка – п'ята.

Питель – борошно вищого ґатунку.

Поворотка – поворот дороги.

Пограбати – розпушити ґрунт; пошкодити посів (кури).

Пождино – почекай трохи.

Поперідник – фартух.

Порадок – порядок.

Пийнути – трохи випити.

Пиконути – вдарити.

Пилник – напильник.

Пильгучити – довго пиляти тупою пилкою.

Пискля – дитина, яка скиглить.

Писок – обличчя (зневаж.).

Пищєти – пищати.

Підпалок – малий хліб, спечений на полум'ї.

Пір'є – пір'я.

Півторак – людина великого зросту.

Підмазатись – піддобрятись.

Пілка – фартух; гра в м'яч.

Піритись – вбиратись у нове пір'я.

Платви – бруси по периметру зруба, які «зв'язували» кутки стін, на яких зводились крокви.

Пітнадцятка – дівчина в 15 літ.

Пішня – пристрій для довбання льоду; ручка і металевий гострий наконечник.

Пливун – рідка глина в глибині землі, як перешкода при копанні колодязя.

Плескати – аплодувати; молоти язиком.

Пляцок – млинець з тіста.

Плєшка – пляшка.

Пляц – ділянка землі.

Плєнтати – щось в'язати; йти зигзагом.

Побиранець – жебрак.

Побігати – пора парування корови.

Повал – бурелом лісу.

Повалуш – горище.

Повивач – шнурок чи стрічка, яким обв'язують сповите дитя.

Повеликий – завеликий.

Поволочити – заборонувати поле.
Повх – кріт.
Прогайнувати – змарнувати через недогляд; втратити час.
Погиркатись – посваритись.
Подавніш – давніше.
Податись – піти, відійти, постаріти.
Подгарлє – підборіддя.
Пуднебінне – склепіння в печі; верх рота.
Пудмьоток – підметка для чобіт, черевик.
Пуплях, пупляшок – пуп'янок.
Подрацювати – витолочити посів.
Подужати – осилити, перемогти когось; з'їсти багато.
Подцєкувати – під'юджувати підтакуванням комусь із двох.
Позавтрій – післязавтра.
Позаторішнє – позаминулого року.
Пойняти – зрозуміти.
Поклад – яйце, що залишають у гнізді, щоб неслись кури.
Покликаннє – 3-й день весілля.
Покотом – люди лежать на підлозі.
Покуть – куток під іконами.
Поладити – полагодити щось, влагодити справу.
Поладитись – досягти миру.
Покрадки – крадькома.
Полокати – виполіскувати білизну.
Полотнєний – полотняний.
Полошити – лякати.
Полуднати – обідати.
Полуднишний – серед дня.
Полукопки – полукіпки із снопів, пів-копи – 30 снопів.
Полупишок – сплетений з лози чи соснового коріння короб на передню частину воза чи й на задню.
Помаліна – крем для взуття.
Помело – невеликий віник.
Поміі – залишки від миття посуду від їжі.
Помийниця – посуд, куди зливають поміі.
Помочний – помічний.
Поночніло – смеркло.
Понюркуватий – понурий, неговіркий.
Попаростилось – дало ростки насіння, зерно.
Попасом – повільно пасовиськом наближатись додому із стадом.
Попилище – місце після пожежі.
Поперечка – поперечна пилка.
Попорати – нагодувати худобу, навести лад у хліві.
Поранок – від рання до обіду.
Поросна – свиня, вовчиця, сука, яка має родити.
Порохно – зотліле, сточене шашелем дерево.
Порхавка – гриб-дошовик.
Посиденьки – зібрання для розмови у вільний час.
Посля – після.
Посмачити – додати до страви жиру.
Пособити, пособа – допомогти, допоміг.
Постоли – взуття з мотуззя чи лика.
Постригчи – постригти.
Посуш – сухостою трави.
Потерть – залишки сіна.
Потомка – потім.

-
- Потрепетати** – витоптати поле.
Похапний – охочий, беручий до роботи, швидкий.
Поцилуйок – відрізаний край хлібини.
Починок – нарядене волокно на веретені.
Почужитись – рідні, які стали мов чужі.
Пошихувати – покрасуватись, добре погуляти.
Правдивець – білий гриб.
Правило – пристрій для натягування шкіри вбитого звіра.
Прядиво – волокно для прядіння.
Пражити – смажити.
Прач – праник для прання на кладці.
Прем'я – премія.
Предвік – здавна, скільки пам'ятаю.
Прент – кусень залізного прута, арматури.
Привезаний – привезений.
Прикліпка – надумана причина.
Придураний – вдає дурня.
Прикро – круто, прямовисно.
Приманювати – приваблювати.
Примуст – нари за піччю, грубою для спання.
Принада – приманка для звіра; для хлопця (дівчина).
Припасовати – притулити щільно одну річ до другої.
Пасує – йде до лиця.
Приперти – щось важке принести; прийти небажаному чи в незручний час.
Припіл – нижня частина фартуха чи спідниці попереду, куди щось можна покласти.
Припон – ланцюг чи віршовка для худоби чи собаки.
Прискринок – невеликий ящик у скрині чи куфрі, куди складають дрібні речі.
Пристати – втомитись; піти у прийми; дати згоду; стати членом якоїсь команди чи гурту.
Притужини – довгі жердини на стрісі, щоб вітер не рвав солому.
Присяй-бо – їй Богу.
Прителющитись – прийти геть небажаній людині.
Придки, на придки – зібрання дівчат в чийсь хаті для прядіння з своїми прядками.
Придуха – замор риби під льодом.
Притьмом – тут же, швидко.
Похапками – уривками робити якусь одну роботу, час від часу.
Приходитись – бути в певних родинних стосунках чи інших зв'язках (Іван приходиться троюрідним).
Прич! – геть!
Припик – припічок.
Причиндалле – речі, інструменти.
Пришелепок, пришелепкуватий – трохи придуркуватий.
Пробойчик, пробой – гострий сталевий стержень, щоб пробивати тонкий метал.
Прогалок – галявина в лісі, просіка, не заліснене місце.
Прогавити – проворонити.
Продух, продухи – отвір в льосі для вентиляції; у кризі, щоб не задихнулась риба.
Промазати – не попасти в ціль.
Пронира – дуже спритний, шахраюватий.
Протрахнути – підсохнути (грунт, дорога).
Прочкувати – прошкувати, іти навпростець.
Пруг – край, шов полотна; край неба.
Прусаки – великі бридкі повзучі комахи, що заводяться від сирості в хаті.
Псинє – щеня, собача.
Пувока – півока (дорівнює 0.5л.).
Пувперечка – пилка, якою ріжуть поперек; пляшка 1.5 л.
Пувчоловіка – невелика людина.
Пувгарця, гарець – міра зерна, борошна (смінь з плетеної соломи).
-

-
- Пуд** – під чимось (під селом, під каменем); міра ваги – 16 кг.
- Пудбивка** – спідня частина верхнього одягу, утеплення.
- Пудбитись** – втомитись, натомити ноги від ходьби.
- Пудвала** – підвалина (товстий отесаний дуб, дубовий брус, низ, основа стіни).
- Пудводити** – підвести до чогось, обдурити.
- Пудджигарити** – накрутити когось на сварку.
- Пуделко** – маленька коробочка для жіночих дрібниць.
- Пуджимати** – підтискати.
- Пудити, напудити** – лякати, налякати.
- Пудкова** – підкова.
- Пудкучити** – підгорнути картоплю.
- Пудльоток** – підліток.
- Пудлизник** – підлиза.
- Пудманка** – підманка, принада.
- Пудмоститись** – зручно вмоститись; зайняти якусь посаду.
- Пудмурувка** – фундамент.
- Пудньоток** – підметка для взуття.
- Пудорвати** – підірвати щось, зрушити з місця дуже важке, підірвати коріння.
- Пудошва** – підошва.
- Пуд плуг** – садіння картоплі під плуг.
- Пудсвинок** – підсвинок.
- Пудсрачник** – удар в зад.
- Пудтинати** – підрізувати, рівняти.
- Пудхвосниця** – статевий орган корови, кобили.
- Пудчеркнути** – підкреслити, звернути увагу.
- Пудчеревщина** – м'ясо свині з низу живота.
- Пуд шнур** – рівно, по натягнутому шнуру.
- Пуд'юдник** – підбурювач, звабник.
- Пужално** – ручка батога, батожильно.
- Пужливий** – лякливий.
- Пузавтра** – післязавтра.
- Пуйло** – пійло.
- Пук** – бруньки.
- Пукати** – неголосно псувати повітря; розбруньковуватись дереву.
- Пукліт** – літня кухня, покліт.
- Пульовати** – парувати тварин (пополювала вже корова).
- Полудень** – середина дня.
- Пурскати** – пирскати водою з рота.
- Пуросе** – порося.
- Пустий, пустота** – вередлива дитина.
- Путлумити** – затуманити розум.
- Пустопаш** – пасеться худоба без пастуха.
- Путо** – кусень вірьовки, яким зв'язують ноги тварині, щоб не бігала, з петлею і вузлом на кінцях; безтурботна людина; великий чоловічий статевий орган (жарт.).
- Пудскоком** – підстрибом.
- Пушка, дупа** – тупий кінець яйця.
- Пуцнатий** – товста дитина, підліток.
- Пуцьвіріньок** – пташеня, яке вилупилось; мале дитинча.
- Пчола** – бджола.
- Пшек** – поляк.
- Пшукати, пшукотіти** – тихо пускати газу.
- П'явчур** – п'явка.
- П'ята** – лезо ножа, коси біля ручки; частина ноги.
-

Р

- Рабрина** – драбина.
- Рада** – обговорення, порада, безсилля (нема на нього ради).
- Радитись** – прибиратись до свята.
- Радком** – іти один за другим.
- Радно** – рядно, домоткана «ковдра».
- Радюга, радюжчина** – зношене рядно.
- Рандюх** – спідниця з тканого сукна, переважно в кольорах.
- Раяти** – давати пораду.
- Ракушки** – пересування людини на четвереньках.
- Рало** – гілляка.
- Ранишний, ранешній** – виготовлена зранку їжа, видоєне молоко.
- Ранче** – раніше.
- Раняни** – поранений.
- Расина, расок, риска** – росток, що виліз з насінини, картоплі, землі (картопля порасилась).
- Рапуха** – жаба-ропуха.
- Ратай** – орач.
- Рахманий** – ласкава тварина.
- Рашка** – великий дерев'яний посуд для помий, змішування корму для тварин; голова (зневаж.).
- Рейвах** – крик, галас, безлад.
- Рейкати** – кумкання жаб.
- Рихва** – залізний обідець на дерев'яній ручці ножа, напилка, щоб не кололась.
- Ржєвий, зарживляний** – іржавий.
- Риг** – риг у тварини; рибальське знаряддя (ріг, топтуха) для ловлі риби на мілководді.
- Рижиць** – крупний пісок.
- Ризиковий** – ризикований.
- Ризон** – те, на що варто зважити.
- Ризуха** – болотяна різуча трава.
- Рімний** – рівний.
- Ринка** – тип чугунної пательні і чашки з ручкою і трьома невеличкими ніжками.
- Рипати, вирипувати** – часто відчиняти і зачиняти двері, які й не риплять і внаслідок цього вихолоджувати хату.
- Рихтувати** – збирати речі, їжу в дорогу.
- Ричєти** – ричати.
- Ришитняк** – гриб.
- Різник** – відрізаний шматок картоплі, сала.
- Ровер** – велосипед.
- Ровець** – рівчак.
- Рогалі** – рогачі для печі.
- Рожни** – дерев'яні вила на два зуби для сіна.
- Розбиратись** – роздягатись.
- Розбити** – побити щось, розміняти гроші на дрібні купюри.
- Розвести** – розвести сорт рослин, плодкових дерев; розлучити подружжя; надурити.
- Розвора** – деталь веза.
- Роздера** – цинічна груба жінка.
- Розора** – неглибока канава між двома ділянками землі.
- Розкльоцати** – розляпати щось рідке.
- Рокувщина** – подія 1 раз на рік.
- Роскоряка** – дуже криве дерево, з кривим гіллям; крива людина.
- Розкішний** – багатий, вгодований.
- Росперти** – розширити щось; дуже погладшати; прокльон (щоб тебе розперло).
- Розкошун** – той хто живе в розкошах.
- Розкудахтатись** – куряче сокотіння після знесення яйця; надмірне розхвалювання чогось; крик.
- Розкудланий, розпелеханий** – з розкуйовдженим нечесаним волоссям.
- Роспорка** – ширінка в штанях; дерев'яна розкаряка.

Розприндитись – рознервуватись від зауваги; чогось дуже хотіти і заявляти про це.

Росипатись – розсипати щось; розродитись.

Россоха – роздвоєна підпорка під балкою.

Розтєтий – розрізаний надвоє.

Росчухати – розчесати.

Рочняк – річна тварина.

Рочнік – одноліток.

Рубанка – шріт з дроту; порубане м'ясо з кістками.

Рубель – товста довга жердина, якою притягують на возі сіно, солому; плоский дерев'яний з зубцями (0.6-0.7м x 0.12-0.14м) брус, яким намотане на качалку полотно чи білизну «прасували» - качали; гроші.

Рувнина – рівнина.

Рувня – соціальна, посадова, родинна, майнова рівність чи нерівність.

Рудня – рідня.

Руздво – свято Різдва.

Ружовий – рожевий.

Рукав, рукавець – частина одягу; клин для сиру.

Рурка – грубка.

С

Саган – баняк.

Сажавка – невеличкий ставочок для риби, води.

Садільниця – та, котра садить картоплю.

Садовина – дерева в саду.

Сачик – жіночий жакет без утеплення;

Сачок – хитрун який уникає роботи.

Салясувка – квітчаста нарядна хустка.

Саморобка – власноруч зроблена річ.

Самосів – ліс, що насіявся сам.

Само собою – зрозуміло.

Сварущий – сварливий.

Сверблик – невелике свердло.

Свижина – свіжина.

Свининець – загорода для утримання свиней; дуже брудна хата.

Свинобой, коляр, колюх, колій – той, хто коле свиней.

Свистун – хто свище; багато обіцяє, та не виконує.

Своя, чорна болєзь – епілепсія.

Селєх – качур.

Сернега, сермяга – верхній двопалий осінньо-зимовий святковий одяг.

Сеїво – оцей, оце.

Сєнди-тенди – ходити без діла.

Сивенька – козубець з плетеної соломи з якого сівач бере зерно і засіває ниву.

Сидіти – нічого не робити; перебувати в тюрмі; жити у когось; займати посаду.

Сидушка – курка на яйцях; сидіння шофера.

Сило – село.

Симля, симлє, симнє – сім'я.

Синяк – слід від удару; гриб.

Сирець – сиром'ятна шкіра.

Сирівка – цегла, висушена на сонці.

Систричка, систра – сестра.

Сіверний – північний вітер.

Сідало – де ночують кури.

Сікач – дикий вепр; великий ніж для овочів.

Сінник – великий мішок з сіном на якому сплять.

Скавулити, скімлити – собачі звуки; скигління від образи, болю.

Скакун – трав'яний коник.

Скалка – для розкачування тіста; гострий кусочок чогось під шкірою; в оці.
Скарпетка – шкарпетка.
Скатірка – скатертина.
Скверно, скверний – погано, поганий.
Скідати щось – роздягатись, роззуватись; міняти роги (олень); шкіру (вуж).
Скідка – знижка ціни.
Скіко – скільки.
Скінутись – скластись на покупку; вечерю, допомогу.
Скірка – плівка на молоці.
Скленка – склянка.
Сковзавка – лід на водоймі; гололід.
Сколоти – змерзнути, померти.
Скотина – худоба; погана людина.
Скрент – крутий поворот дороги.
Скрут – собачі фекалії.
Скрабати – шкребти.
Скрутити – звивати щось; перекрутити м'ясо, поламати щось.
Скрутитися – здуріти.
Скульбачитись – зігнутись в дугу.
Скурати – понести покарання.
Слабоватий – заслабкий.
Славно – гарно, добре.
Следзь – оселедець.
Слизнути – зникнути.
Слизота – дуже слизько.
Слипак – сліпень; поганий каганець; лампа для світла; хто погано бачить.
Сліпати – робити щось при поганому освітленні.
Сліпи – очі (зневаж.).
Слідком – назирці.
Слоїк – скляна банка.
Слонце – шапка соняшника.
Слушно – доречно сказано.
Смалити – кабана; курити.
Смудить – сильна спрага.
Смалюх – головешка.
Смальнути – вдарити, вистрілити.
Смаркач, шмаркач, сопливець – малий, куди тобі до парубка.
Смердюха – смердюча комаха; давно немитий.
Смичка – дерев'яний чи залізний загострений гак для висмикування сіна з копиці.
Сміхі – смішні легенди, жарти, анекдоти.
Смилка – чоловіче сім'я.
Собраніє – збори сектантів.
Сокорити, як курка після яйця – швидко і дзвінко говорити.
Супоня – тонкий сиром'ятний ремінець для стягування хомута.
Сорокувка – дошка; цвях 40мм; 40 років життя.
Сосняк – сосновий ліс.
Сотка – міра площі – 0,01га; цвях 100мм; купюра 100 грн.
Спогодилось – розпогодилось.
Спасувка – сорт яблук; піст перед святом Спаса.
Спасунок – порятунок.
Спектись – згоріти на сонці; дуже програти.
Спиж, спіж, спижень – кістковий мозок.
Спинались – ставати на пальці; підійматись вгору; виходити з хвороби; бідності.
Спуд – низ печі, де випікають хліб; місце під чимось.
Спід – низ чогось; дно.

Спєвкі – зібрання молоді на співи.
Сплєннє – свято Успіння.
Сподоба – те, що сподобалось.
Спомоганнє – дарування молодим.
Спорадити – навести порядок у дворі, хаті.
Справити – відзначити свято; купити щось.
Справни – спритний, гожий.
Справунки – придбання; з'ясування стосунків.
Спрахтікувати – перевірити на придатність.
Сприкрений – впертюх.
Спрунжина – пружина.
Спурно – дружно; завзято.; суперечливо.
Спуст – фуганок.
Срайно – сідниці (зневаж.)
Срач – нужник, туалет.
Стаміци – звідти.
Старайливий, старайонца – дбайливий.
Старець – жебрак.
Старший куди пошлють – різноробочий, «начальник» (жартів.).
Статок, статки – нажите добро.
Стащити сіно – згребти.
Стегняка – стегно забитої свині.
Стежа – розчинені навстіж двері (Розкрив на всю стежу).
Стеринь – стерня.
Стелка – устілка.
Стидотте – великий сором.
Стийка – пристосування, щоб навчити мале стояти.
Стика – стільки.
Стилець – стілець.
Стинутись – здригнутись.
Стиски – утруднене дихання
Стихнути – вгамуватись, замовчати.
Стілечки – от стільки.
Стірка – прання.
Стовпак – насіннєве стебло цибулі, буряка, щавлю.
Стойма – вертикально.
Столець – стілець.
Столик – невеликий стіл з шухлядою.
Столуватись – жити, харчуватись у когось, при комусь.
Столярка – виготовлені вікна, двері.
Стос – складені колоті дрова, дошки, книги.
Сточити – з'єднати два кінці; порита кротом, мишами земля.
Страхополох, страховидло, страхопуд – страшилище.
Страхотте – дуже страшно.
Стрєлошник – стрілочник на залізниці.
Стрельба – рушниця.
Стрипак – зношений одяг; дуже старе щось.
Стригун – однорічне лоша.
Стрикчи – стригти.
Стрилка, стрелка – стрілка в годиннику; петля в панчосі, светрі; пагін цибулі.
Стриха – солом'яний дах.
Стрілити – стріляти.
Строщити – поламати щось; з'їсти багато.
Струп – кірка засохлої крові на рані, подряпині.
Стрючок – стрючок; малий.

Студня – колодязь.
Стулейка – пілотка.
Стусан – удар кулаком по спині.
Стягти – зрізати, скосити щось.
Судити – обговорювати чийсь вчинок.
Сукач – пристрій для намотування ниток з клубка на цівку.
Сукати – свічки з воску; 2-3 мотузки чи нитки в одну.
Сукенка – спідниця.
Сунешник, суничник – місце де ростуть суніці.
Суржик – суміш зерен; мовна мішанина.
Сухостоїна – сухостій, всохлі дерева.
Сухоти – хвороба, туберкульоз.
Сучинє – щеня.
Счиститись – після родів теляти.
Сюдаво – якраз сюди.
Сюдою – цією дорогою, стежкою.
Сюдни тут – не чекали, а він тут; не встигла оглянутись, а його нема.
Сьодня – сьогодні.
Сьой, осьой – оцей.
Сьцюх – сечовий міхур свині.

Т

Табаретка – табуретка.
Тайна – таємно.
Так, а так – ствердження: таки так, а не інакше.
Таксувка – легковий автомобіль.
Танина – проталина.
Талірка – тарілка.
Тамика, тамо, тамоно – отам.
Танка – танк.
Таньше, таньо – дешевше, дешево.
Трамok – рамка; дуже худий, кістлявий чоловік.
Тарахтілка – іграшка; дуже балакуча жінка.
Тартак – лісопильний завод; пилорама.
Тато, татусь, таточко – батько.
Тая – ота; жіночий статевий орган.
Та як? – так само як і...
Тево, отево, мойво, тєсво – оте, отой, оце (Оженився тойово, узяв жінку туйово, посадив її тамово, заглядає тудиво).
Тельбо, тельбатий – великий живіт; череватий.
Тельбухи – нутрощі живота тварини.
Тельбушити – виймати нутрощі; теревити головки соняшника, маку.
Тепера, теперика, теперички – тепер, нині.
Теперішнє – свіже, сьогоднішнє.
Теплина – дуже тепло.
Теребити – пташка чистить пір'я.
Терніг – покрівельний матеріал з квадратних пластин, попередник шиферу, дах з них виглядає як луска риби.
Терлиця, терниця – пристрій для первинної обробки конопель, льону.
Темити – розуміти, пам'ятати.
Тибель – дерев'яний кілочок, яким з'єднуються і фіксуються бруси у рівну стіну.
Тик – глиняний тік у клуні для обмолочування зернових.
Тук – топлений свинячий жир.
Тичка – довгий тонкий прут дерева для квасолі, яка в'ється.
Тика – от стільки, не більше.
«Тикати» – говорити на «ти» з незнайомим чи старшим по віку.

Тико – лише, тільки.

Тільки-тільки – ледь-ледь.

Тиконо – щойно, лише.

Тикше – тихіше.

Тилитися – отелитися; довго вирішувати.

Тимнота – темно.

Тинковати – штукатурити.

Типіро – тепер.

Тиснота – тіснява.

Ти совєти – влада 1939-1941рр.

Титирунє – тетериня.

Тицяти – вказувати пальцем, шукати щось, щупати у землі, соломі.

Тичкун – квасоля, що в'ється по тичках.

Тіка – стадо собак, вовків.

Тлумах – клунок.

Тлусся-тлусся – так кличуть корову.

Тлустий, тлуц – жирний чоловік; жир.

Товкач – дерев'яний заокруглений брус, щоб товкти у ступі просо; меншого розміру, щоб м'яти варену картоплю; тупа нетямуща людина.

Токмач – великий пиріг з потовченої з пшоном, квасолею чи горохом картоплі, обліплений тістом чи без нього, підпечений у печі.

Тоє – те, оте.

Тук – жир, смалець.

Топіра, топірчика, топір – тепер.

Торбеха – велика торба.

Торбешник – старцює з торбою.

Торхвисько, торфисько – торфовище.

Трапунок – випадок.

Трахт – широка дорога.

Трачі – ті, хто ріже колоди на бруси, дошки; жаб'ячі пуголовки.

Требувати – вимагати.

Требуха – нутроці тварини.

Тригубище – рибальська снасть.

Трипитина – скипидар.

Тридцятка – дошка 3 см.; жінка 30 літ.

Тріскотень – сильний мороз.

Троха, трохи – трішки.

Троячка – 3 рублі.

Тр-р-р – команда коням зупинитися.

Трубити – сигнал машини; звуки з труби; перемелене мишами зерно; голосний і довгий плач; вовче виття.

Трусити – хитати дерево, щоб опали плоди; витрушувати пилюку; чистити димар; робити обшук.

Трутка – отрута.

Тудаво, тудиго, тудиво – он туди.

Турма – тюрма.

Тутика – тут.

Туфіль – туфля.

Тю-тю-тю – скликання курей.

Тютя – роззява.

Тягти – тягнути.

Туман – тут у значенні короткочасної втрати здатності логічно мислити, орієнтуватися («та циганюка напустила туману і я всі гроші віддала»).

У

Увсений – вівсяний.

Удиритись – вдаритись.

Удружити – зробити послугу; вчинити погано близькому.
Уйма – дуже багато чогось.
Укліпатись – устряти в недобре.
Утравитись – унадитись.
Учкур – шнур для штанів.

Ф

Файка – люлька.
Файно, файний – добре, гарний.
Фаєрка – круг до плити.
Фіглі-міглі – обман.
Фоїна – соснина.
Френч – чоловічий піджак.
Фузія – мисливська рушниця.

Х

Хавати – ховати щось; добре їсти.
Хай-но – почекай поки що.
Халабуда – курінь, мала сяка-така хатина або стара.
Халуї – підлиза, слуга.
Халупа – стара невелика хата.
Хамло – груба некультурна людина.
Хамула – неотесана, неповоротка людина.
Хомут – частина кінської збруї, на шию.
Хапун – злий дух, яким лякають дітей («Хапун би тебе вхопив» - прокльон).
Харашій, харашетник – той, хто каструє тварин.
Хащавина – густий ліс.
Хвалодуп – хвалько.
Хватати – вистачати; рвучко братись за щось.
Хваткий – беручий до роботи.
Хвигура – знак на в'їзді в село, на роздоріжжі у вигляді хреста.
Хвижа – сніговий із сильним вітром.
Хвойда – розпусна жінка.
Хвойовий – сосновий.
Хворовитий, хірний – хворобливий.
Хєлий – миршавий, знеможений.
Хіна – ліки від малярії жовтого кольору.
Хитромудрий, хитрожопий, хитрунчик, хітьор – підступно хитрий.
Хижка – легка прибудова до будівлі, здебільшого стіни і дах з соломи.
Хлопче – хлопчина.
Хітрувати – словесними маневрами замаскувати мету.
Хленути – ковтнути води спраглому, знесиленому.
Хлист – зрізане дерево без гілок.
Хлюст – пронира.
Хлистати – жадібно їсти; бити ременем.
Хлоп – чоловік; звук від удару.
Хлопак – хлопець.
Хляпа, хляпанина – негода з дощем; розкисла дорога.
Хмілячка – похмілля.
Хмурно – похмура погода.
Хникало – дитина, яка весь час ниє, щось просить.
Ходаки – саморобне взуття типу калош; люди, які прийшли здалеку з якоюсь метою.
Ходи – мишачі, лисячі нори.
Ходики – маятниковий настільний годинник з ланцюжком і гирею.
Ходнік – доріжка на підлогу.

Ходня – ходіння за чимось, що зайняла багато часу.
Холоднеча, холодіна, холодрига – холодно.
Хопить – досить.
Хоріще – гарніше.
Хороми – гарна хата, двір з будівлями.
Хороство – гарнота.
Хорошизний – дуже гарний.
Хорошун, хорошуха – гарний чоловік, гарна жінка.
Храпи – ніздрі (знев.).
Храсток – хрящ.
Хребесниця – хребет.
Хресна, хрещена, хрещона, хресний, хрещаний – хресні мати, батько.
Хлубуснути – шубовснути у воду.
Хуже, хужсй – гірше.
Хукати, дмухати – зігрівати диханням руки; охолоджувати надто гаряче.
Холєви – халяви чобіт.
Хвура – навантажений віз.
Хурманка, фурманка – віз, на якому їдуть люди.
Хустє – білизна до прання.
Хутко, хутенько – швидко.
Хутор – хутір.

Ц

Цаль, цалювка – міра товщини – 2,54см; дошка з цією товщиною.
Цапати, лапати – мацати, ловити.
Цвєх, цвєшок – гвіздок.
Цвіркати – струменем води обливати (з рота теж); без поваги до старшого нахабно йому говорити, сваритись.
Цабе – команда для запряжених биків; чванлива людина при посаді (велике цабе).
Цебрик, цебер, цеберко – велика посудина з клепок, де змішують і готують корм для тварин; менша посудина.
Цегловий – з цегли будинок.
Целитись – прицілюватись.
Цепка – ланцюжок.
Цепом – іти широкою смугою.
Церемінна, церемонний – задаваки, горді.
Цє – це.
Цибук – люлька.
Цвічити – бити коня, людину.
Центиметр – сантиметр.
Цибатий – довгоногий.
Цидилок – металевий чи тканинний цідилок для молока.
Цималий – чималий.
Цімус – найсмачніше в їжі.
Цинуватись – торг за ціну.
Ципилє – курча.
Ципок – щабель драбини.
Цюровати – штопати.
Цицьки – жіночі перса; дійки корови.
Цицата – жінка з великими персами.
Цівка – трубка з бузини, на яку намотували пряжу.
Цікаве – допитливе дитя.
Цюкерок, цукерка – цукерка.
Цілушка, поцілуйок – зрізаний край буханця.
Ціп-ціп-ціп! – скликання курчат.

Ціха – великий мішок, напханий сіном для спання, «матрас».
Цокатись – битись крашанками; торкатись чарками при тостах.
Цюди – сюди.
Цьоє – оце.
Цюрпалок – кусок дошки, дерева.
Цяво – оце.
Цяця – іграшка; гарна дитина; гонорова жінка.
Цєвкати – докір слабшого сильнішому.
Цьойо, цьой – оцей.
Цьось-цьось-цьось – кликати коня.

Ч

Чавух – щавель, щавлюховий борщ.
Чогун, чигун – баняк.
Чорнушка, чернушка – кмин.
Чирнястий – темно-червоний.
Часничина – головка часнику.
Чєхнути – згасати (вогось, здоров'я).
Чача – квітка (дит.).
Чверити – бешкетувати.
Чвєртка – посуд з клепок на 25 кг борошна.
Чєлядь – члени сім'ї, родини; стадо корів, отара овець; гурт дітей.
Чємергєс – самогон.
Чєрвити – відкласти яєчка маткою бджіл; мухою на м'ясі.
Чєреда – стадо корів.
Чєрєп'яний – глиняний посуд.
Чєрєпок – шматок цього посуду; голова.
Чєрєт – очерет.
Чвиргонути – різонути ножем; втекти.
Чєриз – через.
Чєрінь – основа печі на якій печуть хліб; зверху на печі, де сплять.
Чиргикати – пиляти тупою пилкою.
Чєртити – креслити.
Чєсатись – чухатись об щось; розчісувати довге волосся.
Чєтвєртуха – j десятини; j літри.
Чєшка – чашка, невелика миска.
Чивєндити – хворіти довго (знев).
Чивинди-чивинди – ходьба кульгавого (знев.).
Чєд – чад.
Чикатись – неумовляти («Я з тобою не буду чикатись»)
Чиколодок – суглоб пальця.
Чинити – чесати прядиво; начиняти ковбаси; вчиняти якусь дію («чинити добро»)
Чиноватний – вид полотна.
Чирікати – спів пташки; розмовляти (знев.).
Чиринок – ручка лопати, сапи.
Чисальниці – жінки, які готують льон для прядива.
Чистити – вичищати щось; ваксувати взуття; обрубувати стовбур зрізаного дерева, сухі гілки в саду; каструвати коня, кабана.
Чистьоха – господиня, яка любить чистоту.
Чихотка – туберкульоз.
Чіс, чоса, соша, шоса – шосе.
Чмуд – чад; захмеління в голові.
Чим би й ні? – Авжеж, аякже, так.
Чорт відь де – хто зна де.
Чубок – верх дерева.

Чувал – великий мішок з вантажем.

Чудиса – чудеса.

Чудни, чуднуватий – дивак: щось каже чи робить не так.

Чуні – глибокі калоші, в т. ч. саморобні.

Чустрити – давати наганяй.

Чутьки – трошки.

Чухратись – чухатись об щось; щось треться об щось.

Ш

Шалік – шарф.

Шалівка – тонкі дошки, якими оббивають хати для краси і утеплення.

Шамкати – стареча невиразна розмова, говорити погано.

Шапка – головний убір; сніп на верху полукіпка.

Шарити – шукати, обшукувати.

Шафина – невелика шафа.

Шмалько – влучно, різко, хльостко стріляти, бити.

Шмулести – терти щось чимось, пиляти тупою пилкою.

Шнирити, шнярити – шукати щось дуже.

Шнуркувати – ходити один за другим, щось видивляться.

Шо? – що?

Шолота – базікало.

Шото – щось.

Шо шо? – що,що?

Шпори – зашпори, заморозь в пальцях; оговтатись від небезпеки, осміліти (шпари відійшли).

Шпора, шпарини – щілина.

Шпаркий – швидкий, сильний; морозний

Шпарко – швидко і доладно.

Шпацір – прогулянка.

Шпацірувати – не працювати, ходити без діла виключно.

Шпирка – кусок сала.

Шпичка, шпичак – рожен.

Шпонька – запонка для рукава (чол.).

Шрубстак – лещата на гвинту для затискування деталей.

Шпроц, спроц – рогатка.

Штир – загострений металевий прут.

Штиройка – оцінка в школі «4».

Штик – на довжину лопати.

Штомпель – деталь у прядці.

Штрапувка – страхування майна.

Штукар – фокусник, жартівник.

Штунда – сектант.

Штурпаки – рештки, пеньки кукурудзи.

Шувар – осока.

Шуга – льодохід.

Шудрата – кучерява.

Шулек – шуліка; капуста з погано сформованою головкою.

Шульга – лівша, все робить лівою рукою.

Шутка – ягнятко.

Шуткувати – жартувати.

Шушварок – зсохле, підгоріле, згоріле («згорів на шушворок»).

Швагер, швагриха – чоловік сестри; дружина брата.

Швайка – металевий стрижень для коління свині.

Швендя, швендявка – хто ходить по селу без діла.

Швирнути, швиргонути – кинути камінь; втекти.

Шибер, люхти – перекриття для диму в димоході, що в хаті.

Шелепа – невиразна вимова.

Шелепати – говорити нерозбірливо.

Шерепати – мислити логічно.

Шерепа – товста неповоротка жінка.

Шманделок – змилок, кусочок мила.

Шмульткатись – вертатись в постелі.

Шибко, шибкий – швидко, швидкий.

Шиндить, шиндити – непосидючість, кривити губи від невдоволення.

Шашіль – деревний черв'як, що точить деревину.

Шиптун, шиптуха – той, хто лікує за допомогою слів.

Шириною – завширшки.

Шитик – ремінь, пояс для штанів.

Шихований – стрункий, гарної постави.

Шихувати – готуватись до чогось; позбирати розсипане і скласти акуратно; пощастити у чомусь; почистити добре.

Шкарваток – обірвані шматки чогось.

Шкелік – маленька пляшка 100 – 150 гр; скляночка.

Шкарбун – стоптаний черевик; старий чоловік.

Шкварити – смажити сало; їхати, бігти дуже швидко.

Шкелко – скло газової лампи.

Шкірта – скирта.

Шкода – жаль, збитки.

Шкодливий, шкідник – хто завдає шкоди; тварині, людині.

Шкодовати – жаліти людину; шанувати; бути жадібним до людей; не давати пожертв.

Шкрептаний, ошкрептаний – кабан, якого після смаління ошкребли; брудна людина.

Шкрибати – шкребти по чомусь.

Шкумиль – зробити жартівливі витівки (вдерти шкумиля).

Шкура – шкіра; продажна людина.

Шлея – частина упряжі кінної.

Шлєга – великий дерев'яний молот для забивання дерев'яних кілків у землю.

Шльондра – розпущена жінка, лінива, яка ходить без діла.

Шмалець – смалець, жир.

Шмарівка – мастило для воза.

Шмаровоз – брудна, виляпана в бруді людина, дитина.

Шмат – багато чогось.

Шмата – старе ганчіря, шмаття.

Щ

Щавей, щавух, щавлюх – щавель.

Щадити – берегти.

Щенюк – собача; мала дитина.

Щирєк – чиряк.

Щит – верх стріхи.

Щитина – щетина кабана.

Щіпанка – зварена страва з рваного тіста.

Щіпавка – щипавка, комаха, що має видовжене плоске тіло з недорозвиненими придатками у вигляді кліщів на задній частині черевця.

Щіпка – міра солі в пальцях.

Щупкий – худорлявий.

Щуритись – мружитись.

Щучка – невелика щука.

Ю

Юд – спокуса.

Юда – погана підла людина, зрадник.

Юдити – підбурювати.

Юзом – сунутись навскіс, падати боком, обличчям униз.

Юркий – вертлявий, спритний.

Юрок – для в'язання перевесла на снопах; рогате пристосування для підтримання нитки, коли мотають її з мотка в клубок; обрядова булка, яку на Юр'я несуть в поле подивитись, чи сховається в житі.

Юстро – дзеркало.

Юхти, люхти – перекриття димоходу в хаті.

Юхт – шкіра з яловичини, юхтові чоботи.

Юшити – тече дуже кров.

Юшка – суп з картоплі, риби, узвар.

Я

Яблико – яблуко.

Явур – явір; дитяча гра.

Янчати – скімлити.

Ягудник, ягуда – ягідник, ягода.

Ягрус – агрус.

Ядна – смачна, соковита трава.

Ядро – камінчик з вишні, насіння соняшника.

Ядра – чоловічі сім'яники.

Ядушливий – хворий астмою.

Яєчниця – яєчня.

Язда – їзда.

Язичок – у ротовій порожнині; деталь взуття під шнурівками; здатність когось гостро говорити (мати язичок).

Яйця – пташині; деталь ткацького верстата; чоловічі статеві органи.

Як той казав – посилення на невідомого.

Як-як? – перепитування: Як-як ти сказав?

Яловець – ялівець.

Ялова – корова, яка рік не мала теляти; поле незасіяне чи може не родить.

Ялівка – телиця, яка немає теляти; жінка, яка не може народити.

Янчєти – пищати, скімлити.

Ярина – ярі зернові.

Яркі – дуже гострий ніж, сокира з доброї сталі.

Ярмо – дерев'яний нашійник для волів.

Ясеньовий – виріб з ясену.

Ясік – невелика вишита подушечка.

Ясла – жолоб, корито для годівлі великої рогатої худоби; годівниця з драбиною для диких звірів, трав'яних.

Ясла – ясна у роті.

Ясинець – прозорий гладкий лід, який лише замерз.

Ятрити – зачіпати рану.

Ячминисько, ячмисько – поле після ячменю.

Ячниця – ячна солома.

Андрій БОНДАРЧУК (Луцьк)

НАРОДНЕ РЕДАГУВАННЯ ІМЕН ЗЕМЛЯКІВ

Анастасія – Настя; Агафія – Гапка; Агрипина – Грипа; Антоніна – Тоня; Аполон – Ополоній; Ананій – Ананьо; Бенедикт – Бенедьо; Варвара – Варка; Василина – Васька; Горпина – Груня; Дарія – Дарка; Домна – Домка; Євгенія – Югиня; Єлизовета – Лисовета; Єфросинія – Фросина; Пріська; Євлампія – Лампія; Євтихій – Ївтух, Явтух; Зінаїда – Зінька; Іон – Йон; Ісаак – Сак; Ірина – Ярина; Калістрат – Калістран; Килина – Кулина; Кіндрат – Кундрат; Лариса – Яриса; Ликера –